

RAHANDUSMINISTEERIUM

Ülevaade uuematest Euroopa Kohtu lahenditest

Triin Paljak

Nõunik, Riigihangete ja riigiabi osakond

Tallinn, 05.04.2023

- 1 C-274/21 ja C-275/21 Raamlepingute muutmine
- 2 C-436/20 Sotsiaal-ja eriteenus, reserveerimine
- 3 C-416/21 Kõrvaldamise alused
- 4 C-68/21 ja C-84/21 Tehniline kirjeldus
- 5 C-54/21 Ärisaladus

C-23/20 Raamlepingute muutmine

Riigihanke alustamisel tuleb märkida raamlepingu alusel ostetavate asjade eeldatav kogus ja/või maksumus ning maksimaalne kogus ja/või maksumus. Kui raamlepingu maksimaalne kogus ja/või maksumus on saavutatud, siis kaotab see raamleping kehtivuse. Raamlepingus on lubatud teha üksnes muudatusi, mis ei ole olulised.

C-274/21 ja C-275/21 Raamlepingute muutmine

- Direktiivi 2014/24 art 33 lg 3 tuleb tõlgendada nii, et hankija ei või uue hankelepingu sõlmimisel tugineda raamlepingule, milles ette nähtud ehitustööde, asjade või teenuste maksimaalne maht ja/või maksumus on juba saavutatud, välja arvatud juhul, kui selle lepingu sõlmimine ei too kaasa kõnealuse raamlepingu olulist muutmist, nagu on ette nähtud selle direktiivi artikli 72 lõike 1 punktis e.

C-436/20 Sotsiaal-ja eriteenus, reserveerimine

- RHS § 127 lg 2, 2014/24 art 76 ja 77 lg 2
- 2014/24 art 77 lg 2: hankijad võivad reserveerida õiguse osaleda riigihankelepingute sõlmimise menetluses organisatsioonile, mis:
 - eesmärk on osutada lõikes 1 osutatud teenustega seotud avalikke teenuseid
 - kasum reinvesteeritakse organisatsiooni eesmärgi täitmiseks või jaotatakse (ümber), põhineb see osalusega seotud kaalutlustel
 - organisatsiooni juhtimisstruktuur või omandisuhted põhinevad töötajate omandi või osalemise põhimõtetel või nõuavad töötajate, kasutajate või sidusrühmade aktiivset osalemist
 - hankija ei ole teenuste osutamiseks sõlminud selle organisatsiooniga lepingut viimase kolme aasta jooksul.
- EK jaatas LR laiaulatuslikku võimalust oma sotsiaalhoolekandesüsteemi kujundada

C-436/20 Sotsiaal-ja eriteenus, reserveerimine (2)

- EK: 2014/24 art 76 ja 77 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus LR õigusnormid, mis annavad eraõiguslikele mittetulundusühendustele ainuõiguse sõlmida avatud konkurentsi tingimustel kokkuleppeid sotsiaalhoolekandeteenuste osutamiseks isegi kui need üksused ei vasta selles art 77 nõuetele kui: 1) nende üksuste tegevust reguleeriv õiguslik ja lepinguline raamistik täidab tegelikku sotsiaalset ülesannet ja
- 2) õigus-normide aluseks olevat solidaarsuse ja eelarve tõhususe eesmärki ja
- 3) järgitakse läbipaistvuse põhimõtet direktiivi art 75 kohaselt.

C-416/21 Kõrvaldamise alused

- 2014/24 art 57 lg 4 p d, § 95 lg 4 p 5
- EK:säte käsitleb olukorda, kus on piisavalt andmeid, mis võimaldavad hankijal asuda seisukohale, et kaks või enam ettevõtjat on sõlminud konkurentsi moonutamise eesmärgil kokkuleppe, mis eeldab tingimata, et vähemalt kahe erineva ettevõtja tahted ühtiksid.
- EK arvates ei saa asuda seisukohale, et kaks ettevõtjat, kelle otsuseid teeb sama füüsiline isik, võiksid omavahel kokkuleppeid sõlmida, kuna pole olemas kahte erinevat tahet, mis võiksid ühtida. EK pani siseriiklikule kohtule selle kontrollimise kohustuse, kas kahe ettevõtja vahelist seost arvestades on võimalik, et nad võivad konkurentsi kahjustamise eesmärgil niisuguseid kokkuleppeid sõlmida ning leidis, et kui kahte erinevat tahet ei ole, siis pole 2014/24 art 57 lg 4 esimese lõigu p-s d sätestatud kõrvalejätmise alus kohaldatav.

C-68/21 ja C-84/21 Tehniline kirjeldus

- Kohtuasjas küsimus direktiivide 2014/25 ja 2007/46 (tüübikinnituse nõue) kohaldamisest
- 2007/46 IV lisas loetletud sõidukiosi, millele kehtib tüübikinnituse kohustus, saab müüa või kasutusele võtta ainult siis, kui need on kinnitatud
- EK: 2014/25 ei või piirata 2007/46 kohaldamist, kuna selle eesmärk on tagada liiklusohutuse kõrge tase, tervise- ja keskkonnakaitse, energiatõhusus ning kaitse omavolilise kasutamise eest. Kuna 2007/46 nõuab just nende eesmärkide saavutamiseks konkreetsete sõiduki varuosade tüübikinnitust, muutub niisugune nõue möödapääsmatuks ja sellest ei saa 2014/25 alusel mööda minna

C-68/21 ja C-84/21 Tehniline kirjeldus (2)

- kui sõidukiosadel on tüübikinnituse kohustus, võib 2007/46 kehtestatud kohustuslike nõuete täitmisel pidada samaväärseks üksnes sõidukiosi, mis on saanud tüübikinnituse
- 2007/46 on vastuolus see, kui hankijal on lubatud tunnistada vastavaks pakkumus, milles pakutakse direktiivi 2007/46 IV lisas nimetatud sõidukiosi, millele ei ole lisatud nende varuosade tüübikinnitustunnistust ega andmeid tüübikinnituse tegeliku olemasolu kohta

C-68/21 ja C-84/21 Tehniline kirjeldus (3)

- EK möönas, et hankijal on kaalutusõigus nende vahendite kindlaksmääramisel, mida pakkujad võivad pakkumuste samaväärsuse tõendamiseks kasutada, aga kaalutusõigust tuleb kasutada nii, et tõendusvahendid võimaldavad hankijal pakkumusi tegelikult hinnata ega lähe selleks vajalikust kaugemale
- Vaatamata hankijale pakkumuste vastavuse hindamisel antud kaalutusõigusele, peavad tõendusvahendid võimaldama pakkumust tegelikult hinnata, et teha kindlaks, kas see on kooskõlas kõnealuses hankemenetluses määratletud tehnilise kirjeldusega

C-54/21 ärisaladus (1)

- Kui ettevõtja osaleb hankemenetluses, ei saa ta õiguspäraselt nõuda, et nende varem sõlmitud lepingute või täidetud projektide loetelu, mille alusel ta on omandanud asjaomase hankelepingu jaoks asjakohase kogemuse, ja viiteid, mis võimaldavad seda kogemust tõendada, käsitletaks tervikuna või valdavas osas konfidentsiaalsena.
- pakkuja kogemus ei ole nimelt üldreeglina salajane, siis ei saa tema konkurentide eest põhimõtteliselt varjata selle kogemusega seotud teavet

C-54/21 ärisaladus (2)

- Kõik pakkujad saavad tutvuda isikuandmeid mittesisaldavate ja ilma isiku tuvastamise võimaluseta HL täitmiseks kaasatud füüsiliste või juriidiliste isikute kutsekvalifikatsiooni või -oskuseid, moodustatud personali suurust ja vormi või ka HL allhankijatele antava osa andmete põhisisuga

C-54/21 ärisaladus (3)

- Füüsiliste kui ka juriidiliste isikute osas esitatava teabe, sh alltöövõtjate osas, kellele pakkuja hankelepingu täitmisel **tugineda** soovib, tuleb eristada tuleb andmeid, mis võimaldavad neid isikuid tuvastada, ja andmeid, mis puudutavad ilma sellise tuvastamise võimaluseta nimetatud isikute kutsekvalifikatsiooni või –oskusi
- peab pakkujatel /.../olema läbipaistvuse ning hea halduse ja tõhusa kohtuliku kaitse nõuete järgimise tagamiseks õigus tutvuda vähemalt kõigi nende poolt hankijale nende asjaomase **kogemuse kohta esitatud teabe** põhisisuga ja seda kogemust kinnitavate viidetega

C-54/21 ärisaladus (4)

- HL raames täidetavate projektide väljatöötamise kava ja HL täitmise viisi kirjelduse puhul peab hankija hindama, kas need on andmed või sisaldavad andmeid, mis võivad olla kaitstud intellektuaalomandi õigusega, mh autoriõigusega, ning kuuluvad seega direktiivi 2014/24 art 55 lg-s 3 sätestatud teabe avalikustamisest keeldumise põhjuse alla, mis käsitleb õigusaktide rakendamist

C-54/21 ärisaladus (5)

- Teabega tutvumise taotluse saamise korral tuleb hankijal hinnata, kas see teave on konfidentsiaalne (EK: kaubanduslik väärtus, õigustatud ärihuvide või ausa konkurentsi kahjustamine)
- Kui puudub kaubanduslik väärtus võib keelduda võimaldamast teabega tutvuda, kui selle avalikustamine võiks takistada õigusaktide rakendamist või on vastuolus üldiste huvidega
- Kui kogu teabega ei võimaldata tutvuda, peab hankija võimaldama pakkujal tutvuda selle teabe põhisisuga

C-54/21 ärisaladus (6)

- Pakkumustes sisalduvat teavet, mis on hanketeates ja riigihanke alusdokumentides esitatud kriteeriumide alusel nende pakkumuste hindamisel ja edukaks tunnistamisel asjakohased, ei tohi järjepidevalt ja tervikuna konfidentsiaalsena kvalifitseerida.

C-54/21 ärisaladus (7)

- Tasakaalustamaks hea halduse põhimõtte ja konfidentsiaalsuse kaitse tõhusa kohtuliku kaitse nõuetega, peab hankija andma edutule pakkujale – neutraalsel kujul, võimalikult suures ulatuses ja viisil, mis tagab, et niisuguse edastamisega säilitatakse konfidentsiaalsus nende andmete konkreetsete osade puhul, mille kaitse on sellisena põhjendatud – edasi andmete põhisisu ja eelkõige nende andmete sisu, mis puudutab tema otsuse ja eduka pakkumuse olulisi aspekte.

C-54/21 kiire kokkuvõte

- Referentslepingute loetelu ja viited ei saa olla tervikuna konfidentsiaalsed
- Alltöövõtjate ja tuginemise puhul tuleb kutsekvalifikatsiooni-ja oskuste puhul eristada tuvastamist võimaldavaid ja mittevõimaldavaid andmeid ning pakkujatel peab olema võimalik tutvuda kogemust tõendavate andmete ja viidetega
- Kutsekvalifikatsioon või -oskused, moodustatud personali suurus ja vorm või HL allhankijatele antava osa – kõik pakkujad saavad tutvuda kui pole isiku või tuvastamist võimaldavaid andmeid
- Hankija hindab ärisaladust/õigusaktide rakendamise/avaliku huviga kooskõla ja teeb vastavasisulise kaalutusotsuse

RAHANDUSMINISTEERIUM

Täna kuulamast!

Kohtulahendite kokkuvõtted leiate meie kodulehelt

Triin Paljak

Nõunik

triin.paljak@fin.ee